

## СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України

з питань освіти, науки та інновацій

18 серпня 2025 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги. Нас вже семеро є, можемо починати, щоб довго не витратити час. Отже, шановні колеги, розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Сьогодні в порядку денному аж одне питання про проект Постанови "Про звернення Верховної Ради України до Кабінету Міністрів України щодо забезпечення доступу до освіти" (реєстраційний номер 13506), поданий народним депутатом Фрісом та іншими народними депутатами. І друге – "Різне".

Шановні колеги, чи є зауваження, застереження, пропозиції до порядку денного? Якщо немає, то прошу проголосувати. Хто – за?

\_\_\_\_\_. (Не чути)

\_\_\_\_\_. (Не чути)

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

\_\_\_\_\_. (Не чути) підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

Можемо переходити до розгляду питання. Отже, власне, про проект Постанови реєстраційний номер 13506. Ми минулого разу його докладно розглядали на комітеті. Дали свої зауваження і прохання до Міністерства освіти і науки. І я пропоную, щоб ми розглянули це питання наступним чином. Дамо слово, напевно, Андрію Сташківу – заступнику міністра освіти і науки. Він розкаже все ж таки по цим 57 об'єктам, школам, по яких в нас було не вирішене питання, яка ситуація. І ми пройдемося з вами детально, якщо в нас залишаться якісь питання, друзі, і приймемо рішення тоді по постанові, як ми рухаємось далі.

Якщо немає заперечень, то тоді передаю слово Андрію Борисовичу Сташківу. Андрій Борисович, будь ласка.

СТАШКІВ А.Б. Вітаю. Доброго дня, панове народні депутати. По тих 57, фактично, шести школах, які є в переліку, які за даними обласних військових адміністрацій та даними територіальних громад станом на 1 вересня будуть мати кількість учнів менше 45. Минулого разу ми говорили про те, що по всіх цих школах, крім 9, органами місцевого самоврядування прийняте відповідне рішення про фінансування з коштів місцевих бюджетів. І для того, щоб ми розуміли спроможність місцевих бюджетів, по цих 9 закладах освіти у відповідних територіальних громадах було проаналізовано дані разом з Міністерством фінансів щодо залишків коштів місцевих бюджетів в цих територіальних громадах. І що ми побачили по результатах цього аналізу? Якщо подивитися в розрізі кожної територіальної громади і подивитися, що ми фінансували за кошти освітньої субвенції для цих учнів в цих маленьких школах, значить, обсяг освітньої субвенції, який був би передбачений для них, якщо б у них ця норма не запрацювала, становив 3 мільйони 396 тисяч. В середньому це 350-390 тисяч на одну таку школу. Це обсяг освітньої субвенції, який мав би бути. При цьому аналізом залишків коштів на місцевий бюджет за тими даними, які дало нам Міністерство фінансів, ми бачимо, що загальний обсяг залишків 667 мільйонів 395 тисяч, і відповідно в середньому це по 400 тисяч, по 300 тисяч залишків в місцевих бюджетах. По окремих цих дев'яти школах, минулого тижня ще не було рішення відповідного про фінансування. Одна школа вже точно буде фінансуватися за рахунок коштів місцевих бюджетів. Тобто фактично лишається вісім шкіл у нас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це Полтавська? Андрій Борисович, це та, що в Полтаві, там де зазначено, що вона буде фінансуватися з резерву?

СТАШКІВ А.Б. Так. Так. Це кошти місцевого бюджету. Це є якраз Новачиська загальноосвітня школа Хорольської міської ради Полтавської області. І по інших школах, я думаю, що ми будемо працювати ще з територіальними громадами для того, щоб відповідні рішення були прийняті і все ж таки 300 тисяч гривень на вересень-грудень, як на мене, не така значна сума для того, щоб дофінансувати відповідно ці школи. Тут треба ще розуміти для всіх, ці школи

об'єктивно є маленькими і обсяг освітньої субвенції, які їм передбачалися з державного бюджету однозначно не вистачало на фінансування всіх видатків, які мають здійснюватися на утримання цих закладів освіти.

Тому очевидно, і до цього часу ці територіальні громади дофінансовували ті школи. І фактично більшу частину коштів вони спрямовували з місцевого бюджету на утримання цих шкіл. Можемо іти детально по кожній школі, але, якщо є питання по якихось конкретно, то краще так пройтись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрій Борисович.

Сергій Валерійович.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую, Сергій Віталійович. Вітаю, колеги. Я не буду теж повторювати, всі аргументи і вся логіка пролунали в понеділок минулий, і в середу. Давайте дійсно підемо по цих фактично восьми школах, окремі питання будуть.

От в мене питання по школі, яка в Закарпатті. Це школа нацменшин чи це звичайна школа?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нацменшин.

КОЛЕБОШИН С.В. Нацменшин. А, це школа національних меншин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зранку подивився, там справді школа нацменшин, там, справді, доїзд достатньо довгий.

КОЛЕБОШИН С.В. І там ще є в нас школа, де, я зараз табличку відкрию, школа, в якій досить велика відстань по доїзду і немає шкільного автобуса. Це, мені здається, школа в Житомирській області. Тобто, якщо вони будуть закриватися, то не будуть вочевидь проблеми з тим, щоб довозити дітей. Це школа, вона Попільнянська селищна рада.

Чи є інформація щодо того, в який спосіб? Якщо ця школа не буде функціонувати, планується довести?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, що тут зазначено, що вони цього року закупають автобус за кошти субвенції. Да, Андрій Борисович, це так?

СТАШКІВ А.Б. Так, якраз хотів сказати, щоб отримали від них інформацію, що вони планують отримати автобуси від ОВА.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, може, пройдемося по всім восьми школам, які залишилися, щоб ми просто розуміли що в них є, чого нема і в якому стані вирішення питання. От я думаю, що так буде простіше і нам тоді стане зрозуміло де є питання, а де немає питань.

Андрій Борисович, якщо ви не заперечуєте, давайте пройдемося по кожній школі. Давайте почнемо.

СТАШКІВ А.Б. Добре, я зрозумів. Я можу відкрити на екрані, якщо не заперечуєте, табличку, так буде зручніше всім. Ліцей мистецтв – Вінницький фаховий коледж мистецтв імені М.Д. Леонтовича, заклад обласного підпорядкування, відповідно фінансується з обласного бюджету. Проблем з фінансуванням, запевнили, що не буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, тобто вони будуть його фінансувати самі?

СТАШКІВ А.Б. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І вони знаходяться в місті?

СТАШКІВ А.Б. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто там питання довозення не стоїть?

СТАШКІВ А.Б. Ні-ні. Ну, це спеціалізований заклад, там... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

СТАШКІВ А.Б. Великостратіївська гімназія Тростянецької селищної ради. Це Вінницька область, там найближчий Тростянець, це 5 кілометрів відстань до найближчого великого закладу освіти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А як вони будуть довозити? Там в них немає автобусів, я так розумію, і немає закупівлі цього року.

СТАШКІВ А.Б. Ну, очевидно, зараз точно вони не прийняли рішення про пониження ступеня, тобто там зараз підвезення не буде здійснюватися, і підвезення

буде тоді, коли буде відповідно пониження ступеня. А тому зараз, напевно, автобус для них і не був передбачений.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, є питання.

Добре, давайте до наступного.

СТАШКІВ А.Б. Наступний – це є комунальний заклад "Торканівська гімназія" Ободівської сільської ради. Це заклад освіти, 18 кілометрів відстань підвезення. Це один з тих, де дійсно далеко підвозитися потрібно, і на даний момент учні не будуть підвозитися, оскільки рішення про пониження ступеня знову ж таки не прийнято було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але написано, що в них є автобус.

СТАШКІВ А.Б. Прошу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але написано, що в них є автобус, Андрій Борисович.

СТАШКІВ А.Б. Так, в них є автобус, але вони продовжують функціонувати як гімназія, тобто вони підвозять учнів старшої школи, 10-11 класів, при цьому не підвозять базових, 5-9 класів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Борисович, одну секундочку. У нас підняті руки у Наталії Романівни і у пана Ростислава.

Пані Наталіє, давайте. Це ж питання по ходу, я так розумію?

ППА Н.Р. Так-так, я перепрошую, просто переключалася з фракції.

Це вісім шкіл, які якраз планується закривати, а решта що? Я перепрошую, мушу уточнити, і хотіла перепитати, чи можна в чат надіслати, у WhatsApp оцей перелік, бо я його не бачу.

\_\_\_\_\_ . Наталка, 8 шкіл, по яких питання залишились, по інших або понижений ступінь, або закриті школи, або ще щось. Тобто вся проблема зараз у 8 школах, а не *(Не чути)* як це виглядало тиждень тому. Фактично це вже не проблема, а якісь там точкові нюанси, які треба купировать максимально обережно і все. І вся проблема тоді... *(Не чути)* проблема лишається.

ПША Н.Р. Я зрозуміла, що це проблема...

\_\_\_\_\_. (Не чути) 26-го року.

ПША Н.Р. До того часу. То я тільки попрошу цей файл надіслати або пояснити, де його можна знайти.

\_\_\_\_\_. Я тобі вже в особисті скинув.

ПША Н.Р. Супер! Дякую. Все, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Ростиславе.

ПАВЛЕНКО Р.М. У мене не по ходу, я хотів би слухати, не перебиваючи, а потім вже взяти слово. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Андрій Борисович, тоді давайте далі. Тобто тут питання наступне. Вони підвозити учнів поки що не збираються і поки що залишаються в тому вигляді, в якому є. Але там справді 18 кілометрів, я подивився по мапі, там сільські дороги. А скільки по часу буде займати це підвезення 18 кілометрів місцевими дорогами?

СТАШКІВ А.Б. Такої інформації я зараз не можу сказати, скільки саме по часу займає в нас. Здійснюємо підвезення до 30 кілометрів або до години часу може бути дозволено по тих нормах, по яких забезпечується підвезення учнів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, давайте далі тоді.

СТАШКІВ А.Б. Далі в нас два заклади в Житомирській області, це Котлярська гімназія. Відповідно по ній здійснюємо підвезення по Попільні, це найближчий їх великий заклад освіти, знаходиться в 14 кілометрів і відповідно фактично будуть здійснювати підвезення... не будуть здійснювати підвезення, рішення не прийнято, вони далі продовжують функціонувати як гімназія, проте очевидно, що учні з цього населеного пункту, які навчаються в 10-11 класі, вже підвозяться до цієї Попільні, відповідної школи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І в них цього року закуповується автобус за кошти субвенцій?

СТАШКІВ А.Б. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

СТАШКІВ А.Б. Знову ж таки Житомирська область це Озерянківська гімназія. Це та, про яку ми вже говорили, це 18 кілометрів відстань підвезення до найближчої великої школи і там аналогічна ситуація, учні старшої школи, тобто 10-11 класів, вже підвозяться. Фактично в цьому році, не прийнявши відповідні рішення, вони будуть функціонувати як гімназія і підвозити дітей не будуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно.

СТАШКІВ А.Б. Закарпатська область, це Оросіївська гімназія – це заклад, як вже говорили, для національних меншин. Тут відстань до Берегового 19 кілометрів, насправді це найбільша з тих, що залишилося у нас сьогодні на обговоренні. І учні старшої школи тут 10-11 класу й так підвозяться, а діти 5-9 класів будуть продовжувати навчатися в цій школі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але в них не зазначено, що у них наявність автобуса і те, що він буде закуплений. Ким вони підвозяться тоді?

СТАШКІВ А.Б. По цьому в мене нема інформації. Не надали мені...

\_\_\_\_\_. У них може бути угода з місцевим АТП, це досить розповсюджена ситуація.

СТАШКІВ А.Б. Я зауважу, що в них залишки освітньої насправді майже 5 мільйонів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це тимчасово у них залишки освітні.

СТАШКІВ А.Б. Ні, на цей рік, вони їх можуть використати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А за залишки освітньої субвенції, Андрій Борисович, можна закуповувати автобуси?

СТАШКІВ А.Б. Так, Постанова № 6 якраз про це говорить, що за залишки освітньої субвенції можна оновлювати матеріально-технічну базу шкіл, інші заходи робити і, в тому числі купувати шкільний автобус.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. По полтавській ми зрозуміли, що вони будуть самі фінансувати, а по-друге, у них є автобуси і ще буде закуповуватися автобус цього року.

СТАШКІВ А.Б. Так, планується придбання одного автобуса. І там фактично це гімназія, тому там учні старшої школи й так вже підвозяться. І відповідно вони будуть закупувати автобус.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, і останнє.

СТАШКІВ А.Б. Останнє, це є у нас Гудимівська гімназія, це Сумська область. Зараз у них відстань там до найближчої школи 5 кілометрів. Фактично підвезення здійснюється для учнів старшої школи. І базової школи учні не будуть підвозитись, оскільки рішення відповідного не прийнято, на перспективну з наступного навчального року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, а що буде з ними зараз цього року?

СТАШКІВ А.Б. Зараз вони будуть продовжувати функціонувати як гімназія, як і функціонували до цього. І відповідно підвезення не буде здійснюватись, тому що ними не прийнято відповідне рішення про там приєднання чи створення філії опорної школи або пониження ступеню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Шановні колеги, чи є в когось запитання до Андрія Борисовича? Іван Григорович, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, скоріше таке загальне питання. Ви бачите, скільки у нас засідань комітетів пов'язані з гасінням пожеж. Це добре, коли... Ну, як добре, коли це не виходє за межі комітету і міністерства. Але, коли це вже виходє за межі, переходє в залу Верховної Ради, коли збираються підписи за відставку і все інше і інше, ну, це вже трошки не годиться так. Можливо, якась методична допомога потрібна міністерству? Можливо, штат треба збільшувати? Можливо, структура міністерства якась не та? Дуже багато пожеж, дуже багато резонансних питань. Спокійно говоримо за школи національної меншини. Друзі, ну, нам мало скандалів з національними меншинами?

Сергій Віталійович, я ще раз говорю, що занадто багато пожеж. Міністерству треба допомогти. Ми щойно затвердили уряд. Вже ж гратися не будемо. Давайте, мабуть, чи структуру дивитися, чи добавляти штати. Ну, щось треба робити. Пожежі виходять далеко за межі комітету. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

КОЛЮХ В.В. Можна я, одну фразу, оскільки тут пан Сташків присутній, якщо можна? Шановні колеги, я, на жаль, не був присутній на минулому засіданні комітету у зв'язку з тим, що був у відрядженні, але все ж таки от щойно повернувся зі свого мажоритарного округу, і спілкувався з головами ОТГ, на яких покладено це питання. І я знаю, що на минулому засіданні комітету ви чітко розібрали питання щодо фінансування субвенції філій, які були реорганізовані, малокомплектні школи. Але, читаючи офіційний лист за підписом пана Сташківа, який був розісланий 21.07.2025 року департаментом освіти обласних і Київської міської військової адміністрації, там є дуже насторожені два абзаци, які чомусь голови ОТГ розуміють по-своєму, і немає однозначної позиції з приводу того.

Один абзац стосується того, що Міністерство фінансів при підготовці пропозицій до Бюджетної декларації на 2026-2028 роки запропонувало Міністерству освіти та науки внести зміни до формули і порядку, та умов в частині заборони фінансування з 1 вересня 2025 року за рахунок субвенції усіх закладів середньої освіти, в яких менше 45 учнів, в тому числі і філій. І Міністерство освіти в цьому листі також зазначає, що воно не підтримує дану позицію Міністерства фінансів. Це зрозуміло. Але, от спілкуючись із головами ОТГ, вони всі просто занепокоєні, чіткого такого роз'яснення, листа чіткого від МОН вони не почули, що філії точно будуть фінансуватися з 1 вересня 2025 року. Ну, можливо, пан Сташків публічно має якось пояснити, щоб це дійшло до всіх. Тому що дуже занепокоєні не лише малокомплектними школами, а ще й реорганізованими філіями.

Прошу, якщо можна, пан Сташків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Борисович, будь ласка.

СТАШКІВ А.Б. Дякую.

Пане Валерію, це ви назвали один лист, яким насправді не обмежилася комунікація. Ми направляли ще декілька після цього листів, де ми чітко фіксували позицію, що ми діємо виключно відповідно до норм діючого законодавства. А діюче законодавство, зокрема Постанова № 6, яка якраз регламентує, на що може спрямовуватися освітня субвенція говорить про те, що за кошти освітньої субвенції не можуть фінансуватися відповідно заклади загальної середньої освіти, в яких кількість учнів менше 45. Ми говоримо про 1 вересня 2025 року. Оскільки філія є структурним підрозділом закладу освіти, не є окремою юридичною особою, на

філії не поширюється відповідна норма, тому що це чітко передбачено відповідною постановою. І про це ми саме і писали в додаткових листах-роз'ясненнях. Якщо потрібно, я попрошу колег, вони підберуть листи, і відповідно направимо вам для того, щоб також бачили їх. Хоча хочу сказати, дійсно, Мінфін пропонував відповідну зміну, і пан Роман. сьогодні він тут є, вони також знають, що ми не підтримали цю пропозицію і не включили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Володимирович.

КОЛЮХ В.В. Дякую за роз'яснення. Але це не значить, що Мінфін з нового року бюджетно не буде знову торпедувати це питання. І я думаю, що філії стоять також під загрозою нефінансування. Просто ми дійсно будемо знову гасити ту пожежу, про яку говорив Іван Григорович, але трохи згодом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ми зараз запитаємо у Романа Володимировича. Роман Володимирович, будь ласка, проконсультуйте нас, філії будуть фінансуватися?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дякую, Сергій Віталійович. Складне питання, Ми тут про гроші чи про якість? От якщо про гроші, то це одна питання. Якщо про якість, то це зовсім інше питання, ви ж розумієте. І тому тут дійсно треба прийняти можливо державне освітнє рішення в частині якості освіти. Надо нам такі філії чи не треба нам фінансувати філії, чи там є в кожному випадку є якась ситуація, де потребує унікальних рішень в частині кожної школи, в частині кожної філії. Бо якщо дивитися, наприклад, по фінансуванню, те, що Андрій Борисович наводив. по 300 тисяч, ну, відверто це не є проблем з фінансуванням і не є проблемою, як фінансувати з державного бюджету станом на сьогодні і як немає проблеми і фінансування з місцевого бюджету. От і все. Але, да, дійсно, у нас є зобов'язання перед міжнародними партнерами... І знову ж це було за участі Міністерства освіти в тому числі про те, що ми маємо рухатися все-таки на покращення якості освіти, це в тому числі і рішення про 45-60. Але ці рішення, звісно, треба не огульно приймати, я з вами цілком погоджуюсь про те, що не просто побігли і прийняли, там, 100 ми фінансуємо, 65. Звісно, це потребувало якогось аналізу перед тим, як приймати відповідне рішення, чи готові ми відмовитися, чи там буде доступна освіта, в першу чергу виходячи із місцевості і, таким чином... інше.

Ми, підсумовуючи, якщо це не буде проблемою зі Світовим банком, щодо філій в даному випадку, ми, звісно, не будемо категорично наполягати про те, що це державний бюджет не має фінансувати. Якщо це юридично дозволеної Світовий банк в даному випадку до цього віднесеться не критично, з приводу коштів, то ми не будемо наполягати на цьому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Володимирович.

Пан Андрій проінформував комітет, що на 22 серпня планується зустріч зі Світовим банком. Тоді ми попросимо в робочому порядку нам дати результати цієї зустрічі, щоб ми розуміли, до чого домовились.

Іван Григорович, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Дякую, Сергій Віталійович.

Сергій Віталійович, уроки засідань комітетів, які ми проводимо в плані контролю за виконанням попередніх рішень, чи законів, чи в даному випадку постанови уряду, яку ми хочемо скасувати чи відтермінувати, висвітлюють одну глобальну проблему. Сергій Віталійович, я не знаю, як по інших міністерствах, але по нашому міністерству є проблема комунікації. Ну, от дивіться, на засіданні комітету ми втрачаємо величезний обсяг часу для чого? Для того, щоб скомунікувати проблему до дна, до ядра земного. Хіба не може міністерство одне, друге, третє, яке причетне до теми, не можуть між собою скомунікувати, а потім провести елементарну селекторну нараду в Zoom, в Zoom з областями, з тими районами, де безпосередньо проблема не вирішується, з тими громадами? Зараз це ж елементарно можна зробити. Говорять за величезні залишки на рахунках, і при цьому говоримо за проблеми, які резонують на всю країну. Ми ж цими проблемами підживлюємо "п'яту колону". Ну що ми робимо? Ну неже людей треба вчити елементарній комунікації, проснувся і дивися, в тебе табличка, по твоїй ...*(нерозбірливо)* ці проблеми не вирішені. Та склади собі покроково дорожню карту, що зробити, щоб вирішити. Через два дні початок навчального року, у нас у національних меншинах школа закривається. Ну ми думаємо, що ми робимо? Де якість комунікацій, де? Вибачаюся, Сергій Віталійович, це емоції б'ють трохи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович. Впевнений, що міністерство вас почули.

Шановні колеги, хто ще хоче висловитися з цього питання? Ростислав Миколайович, ви готові?

ПАВЛЕНКО Р.М. Так, дякую. Дивіться, мені здається, що у нас два питання в одному, їх більше насправді, але так для прийняття рішення. З одного боку, нам треба прийняти рішення щодо проекту постанови колеги Фріса. І я думаю, що якраз в світлі того, що було сказано, підтримую Івана Григоровича в його емоції. Я думаю, що нам варто підтримати цей проект постанови. Це висловлення політичної позиції, очевидно, Кабмін буде приймати рішення. Але в цьому питанні, я думаю, ми можемо висловитися і показати про незадовільність того, що було зроблено.

А в другій частині якраз продовжити ту роботу, яка у нас була і на минулій частині цього засідання, для вирішення проблеми по суті. Міністерство просить відтермінувати рішення після ухвалення бюджету. А мені здається, що вже зараз варто готуватися, щоб знову ми "не гасили" цих пожеж. Тож підтримати проект постанови колеги Фріса і вже в наших документах поставити чіткі задачі, щоб міністерство, як мало підготуватися далі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ростислав Миколайович.

Ігор Павлович Фріс, будь ласка.

ФРІС І.П. Колеги, вітаю, вибачте, що пізно долучився. Був присутній на попередніх засіданнях і підкомітету, і комітету. Я так розумію, що кінцевого рішення в частині 60 так і немає, закон "по боку", вибачте мене за грубе слово. Але враховуючи те, що суб'єктність Верховної Ради, як органу законодавчого, як органу, який наділений правом відповідних контрольних функцій щодо дій уряду, мені здається, що ми маємо абсолютно логічне і законне право сьогодні просити, я маю право просити комітет, а комітет має абсолютно монопольне право прийняти відповідну постанову, погодити, затвердити цю вказану постанову і погодити її зміст, і доручити в тому числі відповідно за рішенням комітету всі ті напрацювання, всі ті новації і ті всі ідеї, як були в членів комітету щодо врегулювання вказаного питання доручити на виконання уряду, і безпосередньо саме Верховна Рада цією постановою, яка запропонована мною і колегами не скасовує відповідну постанову уряду. А вона рекомендує Кабінету Міністрів її скасувати, а скасування може відбуватися в будь-який спосіб, в тому числі щодо

перегляду відповідних нормативно-правових чинників, які безпосередньо зазначені в цій постанові. Дякую, колеги. І прошу так само її підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович.

Колеги. Роман Павлович, будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Я хотів ще з іншого боку поглянути на це питання. Ми у голови комітету роздрукували всі школи, по яким були питання, які були малокомплектні. Це 500 шкіл. Із 500 шкіл, 57 у нас ті, з яких виникли проблеми. Із 57 зараз залишилося 9. І після детального огляду кожної із 9 шкіл у мене там до двох-трьох залишилось питань. Дві-три школи. А 500 зробили дію. Зробила дію громада. Це було не популярно десь, десь голови громад пішли на, я не знаю, на якісь домовленості з собою, десь вони знайшли фінансування як маємо Кіровоград або по собі. І ми зараз кажемо, що нам треба прийняти рішення, що ми постанову, на основі якої 500 шкіл зробили дію, що ми її відміняємо і кажемо, ну, дивіться, ті, хто зробив дію на виконання уряду, були, ну, бачте, на вас чуть-чуть, не треба було довіряти державі, бо ми можемо відкотити все назад. Дев'ять шкіл. Можливо, ми по цим дев'яти школам... Ну, там же не дев'ять. У мене три залишилося питання. Причому дуже суттєві питання. Але це три з 500. І заради трьох відмінити постанову, це дуже дивно.

По чому у мене найбільше питання. У мене найбільше – це щодо 45. Щодо 60, у нас є рік ще для того, щоб розуміти, як це правильно зробити. І можливо ці 9 шкіл нам дадуть розуміння того, а в чому проблема, де проблеми. Бо школа нацменшин, ми не можемо її закрити. Іван Григорович правильно каже, це який ми сигнал зараз угорцям подаємо, школа від якої 19 кілометрів до Берегово, школа нацменшин і ми не будемо фінансування. Тут треба знайти рішення або виключення як для спеціальних шкіл, там же ж є виключення, початкові спеціальні школи, то можливо є сенс туди додати школу нацменшин, бо по цьому є дійсно проблема.

Дякую тим гімназіям, школам, громадам із 500, які все ж таки зробили дію на виконання постанови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Павлович.

Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Рома, при всій повазі, друже, але ми не говоримо, що ми нашою постановою Верховної Ради скасовуємо постанову уряду. Ми це не можемо зробити ні нормативно, ні процесуально. Ми говоримо про те, що Верховна Рада висловлює позицію щодо необхідності скасування відповідної постанови. Нехай уряд скасовує свою постанову і вносить нову постанову, де чітко озвучує ті правові позиції, які були озвучені членами комітету і народними депутатами в тому числі.

Нехай залишається 45, немає жодних проблем, це абсолютно логічно і нормально відповідно до Закону України "Про освіту", але там, де стоїть питання про 60, нехай вони врегульовують це питання, домовляючись з Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, з ким вони хочуть домовитись. Але ключове питання, що скасування одної постанови ним же ж має на меті складання нової постанови і прийняття нової постанови, яка буде відповідати в інтересах шкіл, в інтересах суспільства і врегулює ті питання, які вилізуть у нас через рік. Ми не скасовуємо постановою Верховної Ради постанову уряду. Так не робиться. Дякую.

ГРИЦУК Р.П. Можна я відреагую?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ГРИЦУК Р.П. Сергій Віталійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, да.

ГРИЦУК Р.П. Дякую. Дякую, Ігор.

Я розумію, я просигналив. Ми кажемо про комунікацію. Зараз Верховна Рада прийме постанову, яка змусить уряд скасувати те, на основі чого зробили перехід. Я тільки комунікаційну частину. Те, що там треба правки робити і щодо 60, і щодо шкіл нацменшин, я сам тільки що озвучив. Але не подавати це, що ми скасовуємо ту постанову. Чи може уряд внести правки, я думаю...

ФРІС І.П. Та ми не скасовуємо. У нас є звернення щодо скасування. Нехай вони приймають процесуальне рішення: скасування тієї постанови і винесення нової постанови, правильної вже. Жодним чином зворотної сили це не буде мати ніякої. Тобто їх дії, які вчинені на підставі постанови, вони вже будуть валідними, вони нікуди не дінуться.

ГРИЩУК Р.П. Комунікаційно. От як це буде звучати комунікаційно?

ФРІС І.П. Комунікаційно – це буде дуже класно, що Верховна Рада нарешті є суб'єктною і прийняла відповідне рішення в інтересах суспільства, в інтересах дітей і в інтересах громад. Це буде комунікаційно правильно. А далі уряд, будь ласка, вам "м'яч в руки" на вашому полі і, будь ласка, приймайте правильну, законну, в першу чергу, постанову, ось і все.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, дозвольте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановний Сергій Віталійович, ви відчуваєте який іде резонанс, це ж іде у вузькому колі розмова, наскільки резонансна тема. От дійсно комунікація нашого уряду із своїми підлеглими структурами на місцях в особі центральних органів виконавчої влади, м'яко кажучи, "оставляет желать лучшего", вибачте за русизм. Ну не можна так працювати, не можна. В країні страшна ситуація з війною, ми всередині країни породжуємо проблеми самі, нам їх ніхто не підкидає.

Сергій Віталійович, Верховна Рада – політичний орган, політичний орган і Верховна Рада, справді, вона не скасовує рішення уряду, але приймає політичне рішення. Якщо по 45-и тут все зрозуміло, по 60-и однозначно на рік треба відтермінувати, щоб розібратися з усіма школами, які причетні до теми 60 і не допускати в країні вибуху, ви ж бачите наскільки резонансна тема.

Тому я буду голосувати за постанову. Я б її, звичайно, вирішив по-іншому так, як і минулого разу пропонував. Треба відтермінувати введення в Дію на рік, щоб розібратися по кожній школі, по кожній. Взяти на контроль комітету це питання, щотижня заслуховувати як йдуть справи. Ну не можна нам роздмухувати пожежі там, де не треба, їх треба гасити.

Сергій Віталійович, парламент – політичний орган. Ми нікого, нічого не примушуємо, ми звертаємо увагу і випускаємо хоч трошки пару. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

Колеги, хто ще хоче висловитись з цього питання?

ГРИЩУК Р.П. В нас немає регламентних можливостей змінити текст постанови, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Є, просто, дивіться, колеги, зараз в постанові, в нинішній, яку ми зараз розглядаємо, є лише одна норма: виключити пункт, в якому йде мова про фінансування закладів загальної середньої освіти, в яких буде менше ніж 45 учнів. Більше нічого в цій постанові немає. От прям станом на зараз, да? Тому в такому вигляді її приймати, ну, це навіть трішечки... от Роман Павлович все сказав з цього приводу, і навіть додати мені нема чого. З 530-и, там, чи скільки, об'єктів 527, умовно, є рішення. Залишилося там два-три об'єкти, по яких є питання зараз. І заради цього, тобто зараз приймати постанову, яка це все відкочує назад, це просто нелогічно, мені здається.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, маленька репліка. Постанова, автор на трибуні, і він сам як автор, ну, звичайно, погодившись із співавторами, він сам говорить, що завдяки Верховній Раді, втручанню, нам вдалося зняти проблеми оці, оці, оці, оці, але оці залишаються, тому, друзі, з голосу пропоную від авторів внести отакі, отакі зміни. І зала прислухається і проголосує. А ці зміни будуть стосуватися 60-и. А зміни які? Давайте запропонуємо: на рік відтермінувати, щоб розібратися; переглянути, не 60, а зробити 50. Давайте розберемося і давайте проголосуємо. Дякую.

\_\_\_\_\_ . Шановні колеги, якщо можна, ще одну репліку. Ми в ситуації прийняття політичного рішення, але якщо ми цю постанову не підтримаємо, то я уявляю, як засоби масової інформації завтра чи сьогодні напишуть, що профільний комітет підтримав закриття малокомплектних шкіл, от крапка. Розумієте?

КИРИЛЕНКО І.Г. Абсолютно правильно сказав, молодець!

\_\_\_\_\_ . Тому я підтримую цю постанову. А далі уряд нехай переглядає.

ФРІС І.П. Сергій Віталійович, я перепрошую, а ви озвучили, що у нас є функціонал. А можете озвучити, який?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Який функціонал, чого?

ФРІС І.П. Зміни тексту постанови. Було запитання, чи можемо ми цю постанову в інший спосіб прийняти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо з вами зараз рішенням...

КИРИЛЕНКО І.Г. Ви ж як автор можете це зробити з трибуни. Я вибачаюсь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, ні, давайте...

КИРИЛЕНКО І.Г. Просто Сергій мав уточнити це питання в Апараті, щоб ми це зробили відповідно до процесу і до Регламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Послухайте тоді уважно. Іван Григорович, давайте все ж таки облишимо ці ідеї щодо з голосу на трибуні, це не дуже добра історія. Ми як комітет можемо рішенням комітету змінити зараз текст цієї постанови. Оце ми процедурно можемо...

\_\_\_\_\_ . Майже теж саме. Дякую.

\_\_\_\_\_ . Супер! Супер, Сергій! Давай.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекай. І тоді в залі буде голосуватися постанова з врахуванням рішенням комітету. А ми рішенням комітету свою постанову виписуємо так, як вважаємо за потрібне. Ми можемо піти таким шляхом, але питання тоді в тому, як ми виписуємо постанову і що ми туди додаємо.

Якщо ми вже по суті закрили питання про 45 дітей, бо 500, вибачте, 27 об'єктів з 530 вже вирішені, ми можемо рішенням комітету окремо попросити Кабінет Міністрів звернутися до Прем'єра для того, щоб можливо по цих 2-3 об'єктах відтермінувати прийняття рішення до наступного року, це рішенням комітету, це не варто писати в постанову.

А от в постанову, що можна вписати, це, перше, підійти диференційовано до різних типів закладу, коли ми говоримо про другу частину імплементації цієї постанови, там де до 60 дітей. Ми вже проговорювали це минулого засідання. Міністерство освіти і науки теж порахувало і дало нам всім, у вас у листі є

табличка, як вони це бачать по різних типах закладів. У цьому питанні можна змінити постанову і додати туди рекомендувати Кабінету Міністрів переглянути підхід, скажімо так, або там кількість дітей за різними типами. Що ще?

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, тут коректність полягає в наступному. Ви абсолютно правильно говорите, що ми можемо рішенням комітету постанову скоригувати і винести абсолютно коректний документ. Але на трибуні з цією постановою буде автор, автор щойно був в ефірі. Він повинен це сказати: друзі, оце отакий був проект, але ми погоджуємося з рішенням комітету, бо він виписаний коректно і правильно, і актуально. І тоді все, ви виходите на трибуну як голова комітету, і зал голосує однозначно те, що ми запропонуємо. Дякую.

\_\_\_\_\_. Іван Григорович, абсолютно підтримую таку позицію. Готовий обговорити з авторами вказану пропозицію членів комітету і виступити з трибуни. Не бачу в цьому нічого зазорного, але буду просити комітет, щоб ми дійсно спільно виписали оцей проект змін вказаної постанови, і щоб можна було його попередньо розіслати співавторам, щоб вони погодили такий варіант.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, давайте так. По-перше, комітет точно не буде забирати собі авторство цієї постанови. Ігор Павлович перший автор, всі інші автори, автори. Ми просто вносимо зміни в постанову рішенням комітету. Тому все залишається, право авторства і право виступу, звичайно, залишається за авторами.

Друге. Якщо ми хочемо, щоб ця постанова була розглянута на найближчому пленарному засіданні, нам сьогодні на Погоджувальній раді потрібно, щоб цю постанову внесли до порядку денного. Це можуть зробити тільки керівники фракції між іншим. Ми поговоримо з керівництвом нашої фракції для того, щоб це внести. Але до чого я це веду? До того, що у нас з вами залишається буквально декілька годин для того, щоб напрацювати текст постанови. І в цьому контексті я вже озвучив те, що я бачу, що може увійти в текст постанови. Але питання, що ще туди може увійти крім питання про 60 дітей і диференціацію за типами закладів? Дати доручення уряду.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, більше нічого. Я прошу, більше нічого. Бо щось нав'ючимо, точно десь перечепимось. От не треба більше нічого. Ми по суті ставимо заслон закриттю шкіл із тридцятьма учнями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, в принципі, можемо туди додати питання розподілу шкільних автобусів за субвенцією, наприклад.

КОЛЕБОШИН С.В. Що це дати окремо просто дорученням Кабміну зробити, не в постанову (*Не чути*)... У мене кращої відповіді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Валерійович, я взагалі вважаю, що оце все, що ми проговорюємо і хочемо вписати в постанову, я вважаю, що я вирішив би, рекомендував вирішити рішенням комітету і направити Прем'єру і зробити це в робочому порядку. Але, якщо колеги вже наполягають на розгляді постанови, то, в принципі, можна було б вже туди... Якщо ми вже дописуємо питання 60 дітей і потенційного перегляду в залежності від типів закладів, можемо туди додати питання розподілу або пріоритезацію розподілу шкільних автобусів. У нас наступного року, я нагадаю, зараз було 500 об'єктів, не менше 60 дітей там 1 тисяча 200 об'єктів, мінус 500, це 700 об'єктів по великому рахунку. І це велика кількість, і там будуть серйозно понижуватися ступені. І тут треба просто розуміти, що ми будемо в змозі забезпечити їх автобусами, щоб ми наступного року, колеги, з вами не повернулися до цього питання з жахом, що автобуси розподілені, ми нічого не купили, давайте перекидати на місцеві громади і нехай просто фінансують, і довозять якимось, з кимось домовляються.

Може, нам все ж таки варто, Сергій Валерійович, додати це до постанови?

КОЛЕБОШИН С.В. Ні, я згодний. Я ж кажу, я різні варіанти обмірковую. Якщо ми постановою робимо невідворотність більш, скажемо так, невідвортною, вибачте за плеоназм, то давайте додамо в нашу редакцію, давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Тобто ми зараз спробуємо зробити тоді з секретаріатом і тими, хто тут знаходиться, якийсь прообраз постанови, дамо всім подивитися, узгодимо з Ігорем Павловичем, з Міністерством освіти, Міністерству фінансів кинемо і між собою. Якщо окей, тоді ми просто в рішенні комітету ми

всім вам розішлемо, ви всі дасте свої зауваження або погодите проект постанови, і ми тоді його проголосуємо. Так підходить?

\_\_\_\_\_. Сергій Віталійович, підходить, якщо можна, просто, щоб ми автобуси писали якось окремо, а школи окремо. Бо, мені здається, що автобуси – це якесь процесуальне рішення, від душі просто кажу, хоча хотілося б, щоб ми про це так само не забули. Але мені чомусь здається, що питання автобусів має бути окремим дорученням комітету, а не в тексті постанови. Бо постанова все ж таки у нас все-таки це про школи, про навчання, про політику і про контроль з боку Верховної Ради, а не про розподіл того чи іншого активу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Шановні колеги, тоді, якщо автори теж наполягають, тобто ми залишаємо в постанові тільки доручення, переглянути той пункт постанови, який стосується 60 учнів на наступний рік для того, щоб правильно... відповідно до типів закладів зробити правильні все ж таки граничні числа. Да?

\_\_\_\_\_ Я б такий варіант підтримав. Бо якщо говорити про автобус, тоді треба про дороги говорити, а це абсолютно не є предметом розгляду в цьому питанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Логічно, окей. Колеги, якщо не заперечуєте, тоді так і рухаємося. Тоді є пропозиція наступна, шановні члени комітету. Є пропозиція наступна: проголосувати зараз за підтримання постанови в редакції комітету, щоб ми зараз прийняли з вами процедурне рішення. А будемо рухатись, як завжди, якщо ви продовжуєте мені довіряти як голові комітету, то ми підготуємо текст, всім вам розішлемо, ви за нього в електронному вигляді проголосуєте, як би кажучи, а рішення вже буде прийнято, щоб ми потім не збирати комітет через 3 години, коли воно буде готове, якщо ви не заперечуєте. Роман Павлович.

ГРИЦУК Р.П. ... *(Не чути)* ми не чіпаємо 45, воно залишається так, як є, а 60... ми якраз кажемо про 60.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми прибираємо з цієї постанови згадку про 45, бо питання вже закрито, вирішено по цьому питанню, але ми змінюємо текст постанови якраз, що буде стосуватися наступного року, по 60-и.

ГРИЩУК Р.П. Якщо Ігор Павлович за, я теж таке рішення...

ФРІС І.П. Друзі, я не проти. Єдине прохання до вас, щоб в тексті рішення комітету, окрім тексту постанови, ви зазначили і про автобуси, і про ці школи, в принципі, по яких треба питання врегулювати, цих дві або дев'ять шкіл. Це окремо в тексті рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В рішенні комітету буде... Ігор Павлович, там буде все це, про що ви говорите, бо це буде в тексті рішення комітету.

І, шановні колеги, тоді в мене є пропозиція наступна. Я не дарма вам попросив направити всім попереднє рішення комітету, минулого, де ми розглядали це питання досить ґрунтовно. Я вам тоді одразу озвучу проект рішення, який буде зараз, цього разу, бо ми візьмемо за основу попереднє. І, наприклад, будемо рекомендувати Кабінету Міністрів і передбачити комісію, якою буде здійснюватися розподіл шкільних автобусів, і зміни до порядку використання коштів, що будуть стосуватися шкільних автобусів, там, де буде пріоритизація тих шкіл, в яких буде пониження ступеня. Там же буде і внесення змін в цю постанову щодо 60 дітей, я маю на увазі в їх постанову, кабмінівську. Також в рішенні комітету буде дано доручення Міністерству освіти і науки проінформувати комітет в робочому порядку після переговорів зі Світовим банком, які заплановані на 22 число цього місяця. І також в жовтні провести ще одне засідання комітету, щоб повернутися вже до питання зміненої постанови, яка буде стосуватися наступного року цієї граничної кількості дітей і пройдемося так само в жовтні по всіх школах, але вже наперед, щоб розуміти, що робити з громадами, що робити з автобусами на наступний бюджетний рік і так далі. І відповідно деякі з пунктів цього рішення комітетів потім підуть правками до законопроекту про державний бюджет, коли той буде внесений і буде розглядатися згідно свого специфічного порядку розгляду. Це буде в рішенні комітету. Я вам всім його надішлю протягом декількох годин разом з постановою. І відповідно другою частиною рішення комітету ми підтримуємо постанову Ігоря Павловича, але в редакції комітету, яку я вам також надішлю через пару годин. Не заперечуєте?

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, маленька деталь можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г. Можна, Сергій Віталійович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, конечно, конечно.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, на 15 вересня уряд подає проект бюджету. І ви дуже добре знаєте, що те, що уряд подає, потім ідуть уже формальні... процедура першого читання, другого, третього читання. Вносяться зміни не суттєві до першого читання, ви це добре знаєте. Тому, Сергій Віталійович, 15 вересня дедлайн. До 15 вересня нам би треба було знати оцей весь переговорний процес із Світовим банком, з МВФ і з громадами місцевими, з військовими адміністраціями, доля 1200 шкіл, де 60 учнів. Сергій Віталійович, давайте все-таки контрольні строки здвинемо з врахуванням 15 вересня. Вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не заперечую, ми можемо, в принципі, строк поставити в робочому порядку і призначити засідання комітету на будь-який час. Я пропоную отримати результати робочої зустрічі Міністерства освіти і науки зі Світовим банком, яка відбудеться цієї п'ятниці. І ми отримаємо результат робочої зустрічі і з вами в робочому порядку тоді погодимо, або ми раніше ставимо це на контроль і виносимо на засідання комітету, або можемо спокійно працювати далі, бо вже про все домовилися і без нас. Іван Григорович, да?

КИРИЛЕНКО І.Г. Приймається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Шановні колеги, тоді я з вашого дозволу ставлю на голосування оцей наговорений мною проект рішення комітету, який я вам всім разом з постановою протягом 2-3 годин на погодження надішлю, але щоб ми не збиралися наступного... не проводили засідання через пару годин, то прошу за нього проголосувати. Хто – за?

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ЛИС О.Г. Лис...

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно. Тоді в такому форматі домовленостей працюємо. Протягом двох годин повернемося з вами з текстом постанови і з проектом рішення Комітету.

Дякую, колеги.

ФРІС І.П. Дякую, колеги, за підтримку. Дякую, Сергій Віталійович. До побачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую друзі, що знайшли час, бажаю всім гарного і спокійного дня.

ПША Н.Р. Перепрошую, у мене спрацював інтернет, я приєднуюся до рішення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталія Романівна. Прийнято.

Все, на цьому засідання Комітету вважається закритим.

Дякую, до побачення.